

MÜDEK

Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of Engineering Programs

MÜDEK
ve
Mühendislik Eğitim Programlarının
Akreditasyonu

Seslendiren:
Erbil PAYZIN
MÜDEK Kurucu Üyesi

MG100 – (1.7- 18.10.2022)

Merhaba,

Bu sunumda size **MÜDEK**'i tanıtıp , mühendislik eğitim programlarının akreditasyonu konusunda bazı özet bilgiler vereceğiz.

Sunum İçeriđi

- Akreditasyon Tanımı
- MÜDEK: Amaçlar, Temel Özellikler, Örgüt Yapısı
- MÜDEK: Ulusal ve Uluslararası Tanınma
- MÜDEK'in Değerlendirme ve Akreditasyon Etkinlikleri
- MÜDEK Akreditasyonunun Sağlayacağı Yararlar:
 - Öğrenci ve mezunlara
 - Yükseköğretim kurumlarına
 - İşverenlere

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

1

- Sunumda önce AKREDİTASYON sözcüğünün anlamı üzerinde biraz duracağız.
- Ardından MÜDEK'in tarihçesinden, amaçlarından temel özelliklerinden ve örgüt yapısından söz edeceğiz.
- MÜDEK'in ulusal ve uluslararası tanınırlığından söz ettikten sonra, bugüne kadar yapmış olduğu program değerlendirme ve akreditasyon etkinliklerini özetleyeceğiz.
- Son olarak da, MÜDEK akreditasyonunun çeşitli paydaşlara sağlayacağı yararlardan söz edeceğiz.

Akreditasyon: Tanım

- **Akreditasyon (TDK):** Kuruluşların, üçüncü bir tarafça belirlenen teknik ölçütlere göre çalıştığının bağımsız ve tarafsız bir kuruluş tarafından onaylanması ve düzenli aralıklarla denetlenmesi.
- **Eğitim Akreditasyonu:** Bir eğitim kurumu veya programının hizmet ve operasyonlarının, geçerli standartlara (ölçütlere) uygunluğunu belirlemek amacıyla bir dış değerlendirme ajansı tarafından uygun aralıklarla değerlendirildiği bir tür kalite güvence süreci.
- **Çıktılara Dayalı Program Akreditasyonu:** Bir eğitim programının, öğrencilerin mezun oluncaya kadar kazanması beklenen niteliklere (program çıktılarına) odaklı değerlendirme ölçütlerine göre bir dış değerlendirme ajansı tarafından düzenli aralıklarla değerlendirildiği bir tür kalite güvence süreci.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

2

Akreditasyon(TDK):

Türk Dil Kurumu sözlüğünde **Akreditasyon** sözcüğü, «kuruluşların, üçüncü bir tarafça belirlenmiş teknik ölçütlere göre çalıştığının, bağımsız ve tarafsız bir kuruluş tarafından onaylanması ve düzenli aralıklarla denetlenmesi» olarak tanımlanıyor.

Eğitim Akreditasyonu

Eğitim Akreditasyonu, bir eğitim kurumunun ya da bir eğitim programının önceden belirlenmiş standartlara (yani ölçütlere) uygunluğunu belirlemek için bir dış değerlendirme ajansı tarafından değerlendirildiği bir tür kalite güvence süreci olarak tanımlanabilir.

Türkiye’de yükseköğretim programlarının akreditasyon zorunlu değil. Ancak birçok yükseköğretim kurumu mühendislik dahil, değişik alanlardaki yükseköğretim programları için gönüllü olarak akreditasyon başvurusu yapıyorlar.

ABD gibi bazı ülkelerde üniversitelerin kurum düzeyinde akreditasyonu (**kurumsal akreditasyon**) yaygın biçimde yapılıyor. Türkiye’de ve Avrupa ülkelerinin çoğunda, üniversite düzeyinde **Kurumsal Dış Değerlendirme** yapılması zorunlu. Ayrıca son yıllarda Kurumsal Akreditasyon uygulamalarına da başlandı.

Çıktılara Dayalı Program Akreditasyonu

Program Çıktıları, öğrencilerin bir programdan mezun oluncaya kadar kazanması gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlayan ifadelerdir. “Program Çıktılarına” odaklı değerlendirme yapan akreditasyon süreçlerine de “**Çıktılara Dayalı Program Akreditasyonu**” diyoruz. Günümüzde MÜDEK dahil birçok akreditasyon kuruluşu **Çıktılara Dayalı Program Akreditasyonu** yapıyor.

Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK)

- Kuruluş yılı: **2002** (MDK tarafından «**Mühendislik Değerlendirme Kurulu**» adlı bir sivil toplum platformu olarak)
- Akreditasyon çalışmalarının başlangıcı: **2003**
- Bağımsız sivil toplum kuruluşu (**2007** yılından beri dernek)
- Gönüllüler tarafından kuruldu, işletiliyor.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

3

- **Mühendislik Dekanları Konseyi**, Türkiye'deki mühendislik programlarının akreditasyonu yapacak bir oluşuma ihtiyaç duydu ve bu amaçla, 2002 yılında **MÜHENDİSLİK DEĞERLENDİRME KURULU** adında, 8 kişilik bağımsız bir kurul oluşturdu. **MÜDEK** kısa adı da bu kurulun isminden doğdu.
- MÜDEK, 2003 yılından itibaren akreditasyon faaliyetlerine başladı. Herhangi bir resmi kimliği olmamasına karşın, 2007 yılına kadar 36 mühendislik lisans programını değerlendirip akredite etti.
- 2007 yılında MÜDEK, **Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği** adında bir derneğe dönüşüp tüzel kişilik kazandı ve ardından YÖK tarafından tanındı.
- MÜDEK, gönüllüler tarafından kurulmuş ve işletilen bir sivil toplum kuruluşudur. Tüm faaliyetleri küçük bir profesyonel kadronun yanı sıra 300 civarında MÜDEK gönüllüsü tarafından yürütülüyor.

MÜDEK'in Amacı

- MÜDEK'in temel amacı farklı disiplinlerdeki mühendislik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak mühendislik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmaktır.
Böylece, güncel ve gelişmekte olan teknolojileri kavrayan, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli mühendisler yetiştirilerek toplumun refahının ileri götürülmesi hedeflenmektedir.
- MÜDEK, Türkiye ve KKTC'de YÖK tarafından kabul edilmiş ve YÖK tarafından diğer ülkelerde kurulan özel statülü devlet üniversitelerinin mühendislik eğitim programlarını değerlendirerek akreditasyon veriyor.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

4

MÜDEK Tüzüğü 2. maddesinde, MÜDEK'in amacı şöyle tanımlanmış:

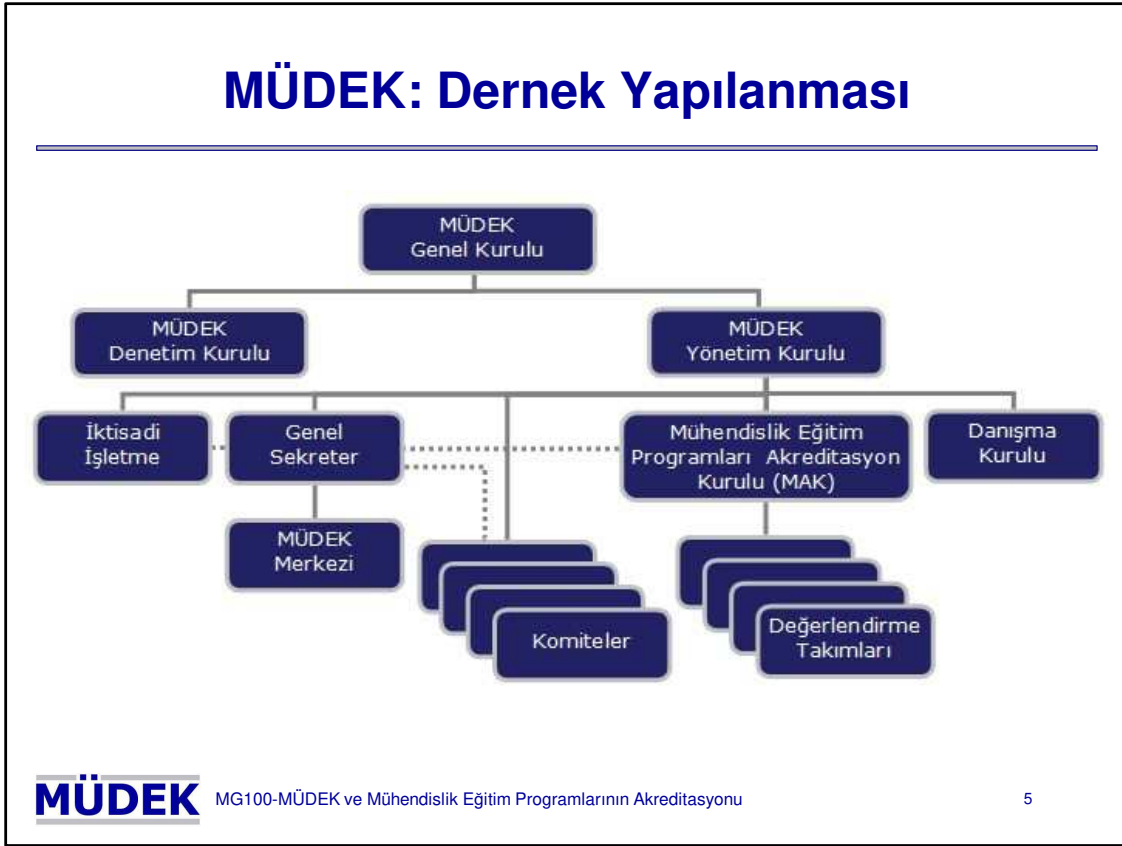
«MÜDEK'in temel amacı, farklı disiplinlerdeki mühendislik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak **mühendislik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmaktır.**

Böylece, güncel ve gelişmekte olan teknolojileri kavrayan, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli mühendisler yetiştirilerek toplumun refahının ileri götürülmesi hedeflenmektedir.»

Dikkat ederseniz, MÜDEK'in amacının odağında mühendislik programlarının kalitesinin yükseltilmesi yatıyor. Program akreditasyonunu bu amaca hizmet eden bir araç olarak görmemiz gerekir.

Bu amaç doğrultusunda MÜDEK, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta YÖK tarafından kabul edilmiş üniversitelerin ve YÖK tarafından diğer ülkelerde kurulan özel statülü devlet üniversitelerinin mühendislik eğitim programlarını değerlendirerek akredite ediyor.

MÜDEK: Dernek Yapılanması

MÜDEK'in örgütlenme yapısı bu şemada gösteriliyor

- Şemanın en tepesinde dernek üyelerinden oluşan MÜDEK Genel Kurulu var. Belirli bir süre program değerlendiricisi olarak görev yapan kişiler derneğe üye olabiliyorlar. Derneğe üyelik koşulları ve üyeliğe kabul süreci MÜDEK tüzüğü'nün 3. maddesinde açıklanıyor. Halen derneğin 90 civarında üyesi bulunuyor.
- Genel Kurul'un altında, klasik dernek yapılanmasına uygun olarak Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu yer alıyor. Yönetim Kurulu 5 kişiden, denetim kurulu ise 3 kişiden oluşuyor.^(Not 1)
- Yönetim Kurulu'nun altında yer alan Mühendislik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu, ya da kısa adıyla MAK, MÜDEK'in tüm akreditasyon sürecini yöneten çok önemli bir kurul. MAK'tan daha sonra biraz daha ayrıntılı olarak söz edeceğiz.
- MÜDEK'in günlük işleri MÜDEK Genel Sekreteri ve ona bağlı MÜDEK merkez ofisi tarafından yürütülüyor. MÜDEK'in akçeli işleri ise MÜDEK İktisadi İşletmesi tarafından yürütülüyor.^(Not 2)
- MÜDEK Yönetim Kurulunun altında Aday Belirleme Komitesi, Ölçütler Komitesi, Eğitim Komitesi gibi çeşitli komiteler yer alıyor.
- Danışma kurulu ise Yönetim Kurulunun ihtiyaç duyduğu zaman görüşüne başvurduğu bir kurul.
- Bu şemada gösterilen bütün kurul ve komitelerin oluşumları ve çalışma esasları ile ilgili ayrıntılar MÜDEK web sitesinden indirebileceğiniz MÜDEK Tüzüğü'nde, MÜDEK Çalışma Yönetmeliği'nde ve çeşitli yönergelerde yer alıyor.

Not 1: MÜDEK Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Üyeleri:

Yönetim Kurulu Üyeleri (2021-2023 Çalışma Dönemi):

- Başkan: M. Yavuz Erçil
- Başkan Yardımcısı: Necati Aras
- Sekreter: Z. Jale Akyel
- Sayman: Engin Arıkan
- Üye: Süheyda Atalay

Denetim Kurulu Üyeleri (2021-2023 Çalışma Dönemi):

- Hüsamettin Alper
- İsmail Duranyıldız
- Ertuğrul Orhan Örücü

Not 2: MÜDEK Ofisi Kadrosu (Aralık 2021):

- Genel Sekreter: Z. Serhan Başer
- Genel Sekreter Yardımcısı: Şahika Tezcan
- İdari ve Mali İşler Yöneticisi: Buse Yılmaz
- Bilgi İşlem Yöneticisi: Barış Tümer

Mühendislik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (MAK)

- MÜDEK akreditasyon sürecinin tüm evrelerini Mühendislik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (MAK) yönetir.
- Akreditasyon kararlarında MAK son yetkilidir.
- MAK görevleri (*):
 - Mühendislik lisans programlarının değerlendirilmesi ve akreditasyonu.
 - Program değerlendirme takımlarının oluşturulması.
 - Değerlendirici adaylarının belirlenmesi.
 - Akreditasyon süreçleri ve değerlendirme ölçütleri değişikliği önerilerinin Yönetim Kuruluna sunulması.

(*) MAK'ın görevleri MÜDEK Çalışma Yönetmeliği' Madde 4'te tanımlanmıştır.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

6

Daha önce de sözünü ettiğimiz gibi, MÜDEK akreditasyon sürecinin tamamını kısa adı MAK olan Mühendislik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu yürütüyor. MAK, 8 kişiden oluşuyor. Bunlardan 4'ü akademisyen, 2 si sanayiden gelen kişiler, biri Türkiye Kalite Derneği (yani KalDer) temsilcisi ve biri de Türkiye Mühendisler ve Mimarlar Odaları Birliği (yani TMMOB) temsilcisi.^(Not 3) MÜDEK Yönetim Kurulu'nun bir üyesi de MAK toplantılarına oy kullanma hakkı olmaksızın katılıyor.

MÜDEK tarafından yapılan program değerlendirmelerinin ardından alınacak akreditasyon kararlarında son yetkili MAK'tır. MÜDEK Yönetim kurulu ya da bir başkası MAK'ın aldığı kararlarda değişiklik yapamaz. MAK'ın aldığı akreditasyon kararları MÜDEK Yönetim Kurulu tarafından ilgili yükseköğretim kurumlarına iletilir.

MAK'ın görevleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Mühendislik lisans programlarının değerlendirilmesi ve akreditasyonu
- Program değerlendirme takımlarının oluşturulması
- Değerlendirici adaylarının belirlenmesi
- Akreditasyon süreçleri ve değerlendirme ölçütleri değişikliği önerilerinin Yönetim Kuruluna sunulması

Not 3: MAK Üyeleri (2021 ve 2022 takvim yılları):

- Şebnem Baydere, (Başkan), Prof. Dr., Üniversite Temsilcisi
- Fuat Tiniş (Başkan Yardımcısı), Sanayi Temsilcisi
- Filiz B. Dilek, (Önceki Başkan), Prof. Dr., Üniversite Temsilcisi
- Müjgan Çulfaz (Üye), Prof. Dr., Üniversite Temsilcisi
- Mehmet Soğancı (Üye), TMMOB Temsilcisi
- Berçin Gün (Üye), KalDer Temsilcisi
- Tarık Reyhan, (Üye), Sanayi Temsilcisi
- Cüneyt Güzelmiş, (Üye), Prof. Dr., Üniversite Temsilcisi
- Jale Akyel (MÜDEK Yönetim Kurulu'nun MAK'taki temsilcisi)

MÜDEK: Ulusal Tanınma

- **Yükseköğretim Kurulu (YÖK):** MÜDEK, 16 Kasım 2007 tarihinden bu yana YÖK tarafından mühendislik programlarına yönelik ulusal akreditasyon kuruluğu olarak resmen tanınmakta.
- **Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK):** Akreditasyon kuruluşlarını tanıma işlevini 2017'den itibaren YÖK'ten devraldı.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

7

Bir akreditasyon kararının işe yaraması için bu kararı alan akreditasyon ajansının ulusal ve uluslararası otoriteler tarafından «güvenilir bir dış değerlendirme kuruluşu olarak» tanınmış olması gerekir. Nitekim MÜDEK'in henüz dernek olmadığı ilk yıllarda, mühendislik programı yöneticileri bize «MÜDEK bizim programımızı akredite edince ne olacak?» diye soruyorlardı. Biz de onlara «şu an MÜDEK'i verdiği akreditasyonu kimse tanımıyor. Ancak bu değerlendirme çalışması, programınızın kalitesini geliştirmeniz için size yardımcı olacaktır. Başka da bir işe yaramaz.» diyorduk.

- MÜDEK 2007 yılında dernek olup tüzel kişiliğini kazandıktan sonra ulusal tanınırlık için YÖK'e başvurdu. 16 Kasım 2007 tarihinden itibaren 5 yıl süreyle, “mühendislik programlarını değerlendirmeye yetkili ulusal akreditasyon kuruluşu” olarak resmen tanındı. Daha sonra bu yetkilendirme 2013 ve 2018 yıllarında 5'er yıl olmak üzere 2023 yılı sonuna kadar uzatıldı.
- 2017 yılından itibaren Türkiye'de program akreditasyonu yapacak kuruluşların tanınması ve yetkilendirilmesi görevi kısa adı **YÖKAK** olan **Yükseköğretim Kalite Kurulu**'na devredildi. Halen ülkemizde YÖKAK tarafından yetkilendirilmiş, MÜDEK'e ek olarak, Tıp, Fen, Edebiyat, Eğitim, Eczacılık, Veterinerlik gibi değişik alanlarla ilgili çeşitli program akreditasyonu kuruluşu bulunuyor.^(Not 4)

Not 4: YÖKAK tarafından yetkilendirilmiş akreditasyonu kuruluşlarına aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz:

<https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/tescil-suresi-devam-edenler>

MÜDEK: Uluslararası Tanınma

- **ENAAE (European Network for Accreditation of Engineering Education):** MÜDEK, 17 Kasım 2006 tarihinden bu yana Avrupa Mühendislik Eğitimi Akreditasyon Ağı (ENAAE) üyesidir.
 - ENAAE'nin, Temmuz 2022 itibarıyla, Avrupa ve Orta Asya ülkelerinde faaliyet gösteren 21 üyesi var.
- **EUR-ACE® Label:** MÜDEK, 21 Ocak 2009 tarihinden bu yana, akredite ettiği mühendislik lisans programlarına EUR-ACE® Label (Bachelor Level) etiketi vermek üzere ENAAE tarafından yetkilendirilmiştir.
 - EUR-ACE® Label (Bachelor veya Master) etiketi verme yetkisi olan 15 ülkeden 15 kuruluş vardır.
- **IEA-WA (International Engineering Alliance - Washington Accord):** MÜDEK, 15 Haziran 2011 tarihinden bu yana Uluslararası Mühendislik Birliği (IEA) anlaşmaları arasındaki WA'da İmzacı Üye'dir.
 - Temmuz 2022 itibarıyla, beş kıtaya dağılmış 23 ülkenin mühendislik akreditasyon kuruluşları WA üyesidir.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

8

- MÜDEK 2006 yılında European Network for Accreditation of Engineering Education adlı uluslararası derneğe üye oldu. Kısa adı **ENAAE** olan bu derneğin Ocak 2021 itibarıyla, çeşitli Avrupa ve Orta Asya ülkelerinden 21 kurumsal üyesi var. Halen yönetim kurulunda bir MÜDEK üyesi yer alıyor.
- **ENAAE**, «EUR-ACE Framework Standards» adlı çerçeve akreditasyon standartlarına uygun olarak program akreditasyonu yapan akreditasyon ajanslarını **EUR-ACE Label** adlı kalite etiketi verme için yetkilendiriyor. MÜDEK, 21 Ocak 2009 tarihinden bu yana, akredite ettiği mühendislik lisans programlarına EUR-ACE (Bachelor) etiketi vermek üzere **ENAAE** tarafından yetkilendirilmiştir. Bu yetki 5'er yıl arayla, dönemsel olarak yenilenmektedir.
- **ENAAE**'nin akreditasyon ajanslarını **EUR-ACE** etiketi için yetkilendirme süreci EUR-ACE Label komitesi tarafından yürütülmektedir. Bu komitenin üyeleri arasında MÜDEK'in bir temsilcisi bulunmaktadır. Ayrıca çeşitli akreditasyon kuruluşlarının EUR-ACE etiketi için yetkilendirilmesi süreci kapsamında görev yapan değerlendirme takımlarında MÜDEK üyeleri de yer almaktadır.
- Temmuz 2022 itibarıyla, Almanya, Fransa, Birleşik Krallık dahil 15 ülkenin akreditasyon kuruluşlarının **EUR-ACE** (Bachelor ya da Master) etiketi verme yetkisi var.^(Not 5) MÜDEK tarafından **EUR-ACE** etiketi verilen programlar, bu akreditasyon kuruluşları tarafından karşılıklı olarak tanınıyor.
- **Washington Accord**, International Engineering Alliance adlı Uluslararası Mühendislik Birliğinin içinde yer alan ve mühendislik programlarının akreditasyonunun karşılıklı tanınmasını sağlayan bir uluslararası anlaşmadır. MÜDEK, 15 Haziran 2011 tarihinden bu yana Washington Accord'un İmzacı Üyesidir. MÜDEK'in bu üyeliği 6'şar yıl arayla,

dönemsel olarak değerlendirilip 2023 yılına kadar uzatılmıştır. Washington Accord'a üye olacak akreditasyon ajanslarının değerlendirilmeleri için kurulan değerlendirme takımlarında MÜDEK'ten üyeler de yer alıyor.

- Temmuz 2022 itibarıyla, aralarında ABD, Avustralya, Birleşik Krallık, Güney Kore, Japonya, ve Kanada olmak üzere, 23 ülkenin akreditasyon kuruluşları Washington Accord üyesi.^(Not 6) MÜDEK'in 2010 yılından itibaren akredite ettiği programlar Washington Accord'un bu üyeleri tarafından tanınıyor.

Not 5: EUR-ACE Etiketi Verme Yetkisi Olan Akreditasyon Kuruluşları (Temmuz 2022):

(<http://www.enaee.eu/eur-ace-system/awarding-eur-ace-label/#authorised-agencies>)

1. ALMANYA: ASIIN – Fachakkreditierungsagentur für Studiengänge der Ingenieurwissenschaften, der Informatik, der Naturwissenschaften, und der Mathematik e.V.
2. BİRLEŞİK KIRALLIK: Engineering Council
3. FİNLANDİYA: FINEEC – Korkeakoulujen arviointineuvosto KKA
4. FRANSA: CTI – Commission des Titres d'Ingénieur
5. İTALYA: QUACING – Agenzia per la Certificazione di Qualità e l'Accreditamento EUR-ACE dei Corsi di Studio in Ingegneria
6. İRLANDA: Engineers Ireland
7. İSPANYA: ANECA / IIE – ANECA National Agency for Quality Assessment and Accreditation of Spain (in conjunction with IIE Instituto de la Ingeniería de España)
8. İSVİÇRE: AAQ – Schweizerische Agentur für Akkreditierung und Qualitätssicherung
9. KAZAKİSTAN: KazSEE – Kazakhstan Society for Engineering Education
10. POLONYA: KAUT – Komisja Akredytacyjna Uczelni Technicznych
11. PORTEKİZ: Ordem dos Engenheiros
12. ROMANYA: ARACIS – The Romanian Agency for Quality Assurance in Higher Education
13. RUSYA: AEER – Association for Engineering Education of Russia
14. SLOVAKYA: ZSVTS – Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností
15. TÜRKİYE: MÜDEK – Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Not 6: Washington Accord İmzacı Üyesi Akreditasyon Kuruluşları (Temmuz 2022):

(<http://www.ieagreements.org/accords/Washington/signatories/>)

1. ABD: Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET)
2. AVUSTRALYA: Engineers Australia (EA)
3. BİRLEŞİK KIRALLIK: Engineering Council (ECUK)
4. ÇİN: China Association for Science and Technology (CAST)
5. ENDONEZYA: Persatuan Insinyur Indonesia (PII)
6. GÜNEY AFRİKA: Engineering Council South Africa (ECSA)
7. G. KORE: Accreditation Board for Engineering Education of Korea (ABEEK)
8. HİNDİSTAN: National Board of Accreditation (NBA)
9. HONG KONG (Çin): Hong Kong Institution of Engineers (HKIE)

10. İRLANDA: Engineers Ireland (EI)
11. JAPONYA: JABEE
12. KANADA: Engineers Canada (EC)
13. KOSTA RİKA - Colegio Federado de Ingenieros y de Arquitectos de Costa Rica (CFIA)
14. MALEZYA: Board of Engineers Malaysia (BEM)
15. MEKSİKA: Consejo de Acreditación de la Enseñanza de la Ingeniería (CACEI)
16. PAKİSTAN: Pakistan Engineering Council (PEC)
17. PERU: Instituto de Calidad y Acreditacion de Programas de Computacion, Ingenieria y Tecnologia (ICACIT)
18. RUSYA: Association for Engineering Education of Russia (AEER)
19. SİNGAPUR: Institution of Engineers Singapore (IES)
20. SRİ LANKA: Institution of Engineers Sri Lanka (IESL)
21. TAİPEİ: Institute of Engineering Education Taiwan (IEET)
22. TÜRKİYE: Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK)
23. YENİ ZELANDA: Engineering New Zealand (EngNZ)

MÜDEK Değerlendirme ve Akreditasyon Sürecinin Temel Özellikleri

- MÜDEK, Üniversite, Fakülte ya da Bölümleri değil, **mühendislik lisans ve yüksek lisans eğitim programlarını** değerlendirerek, programlara akreditasyon veriyor.
- Sıralama yapmıyor, programları önceden tanımlanmış ve web sitesinde (www.mudek.org.tr) yayımlanmış **Değerlendirme Ölçütlerine** ve **Değerlendirme Süreçlerine** göre değerlendiriyor.
- **Program Çıktılarına (Mezun Kazanımlarına)** dayalı bir değerlendirme süreci uyguluyor.
- Değerlendirme ölçütlerini sağlayan programlara **belirli süre için geçerli akreditasyon** veriliyor.
- Kurumların, programlarının değerlendirmesi için MÜDEK'e **gönüllü olarak başvurmaları gerekiyor**.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

9

MÜDEK Değerlendirme ve Akreditasyon sürecinin temel özelliklerini şöyle özetleyebiliriz:

- MÜDEK, Üniversiteleri, Fakülteleri ya da Bölümleri değerlendirmiyor. MÜDEK sadece mühendislik lisans ve yüksek lisans eğitim programlarını değerlendirip, bu programlara akreditasyon veriyor.
- MÜDEK, değerlendirdiği programlar arasında bir sıralama yapmıyor. Akreditasyon için başvuran mühendislik programlarını, önceden tanımlanmış ve MÜDEK web sitesinde yayımlanmış olan değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriyor.
- MÜDEK, Program Çıktılarına yani mezun kazanımlarına odaklı bir değerlendirme süreci uyguluyor.
- Değerlendirme ölçütlerini sağlayan programlara belirli süre için geçerli akreditasyon veriyor:
 - Bu ölçütlerin tümünü sağlayan programlara 5 yıl süreli akreditasyon veriliyor.
 - Bazı ölçütlerde zayıflık niteliğinde kısmi yetersizlikleri olan programlara 2 yıl süreli akreditasyon veriliyor ve bu sürenin sonunda bu programların ara değerlendirmesi yapılıyor.
- MÜDEK akreditasyonu zorunlu değil:
 - Yükseköğretim kurumları mühendislik programlarının değerlendirilmesi için MÜDEK'e gönüllü olarak başvuruyorlar.
 - MÜDEK, bu değerlendirmeyi bir bedel karşılığı yapıyor.

MÜDEK Program Değerlendirme ve Akreditasyon Etkinlikleri Özeti

	2003-2022 toplam ⁽¹⁾	2022-2023 devam eden
Programları değerlendirilen üniversiteler	59	39
Farklı disiplinler	29	27
Toplam program değerlendirmeleri	1406 (607) ⁽²⁾	151 (50)
Akreditasyon verilen/uzatılan programlar ⁽¹⁾	293 ⁽³⁾	

(1) 1 Ekim 2022 itibarıyla

() ara değerlendirmeler

(2) Birçok program birden fazla kez değerlendirildi

(3) 21.01.2009 tarihinden sonra akredite edilmiş/akreditasyonu yenilenmiş programlara EUR-ACE Etiketini verilmiştir. 15.06.2010 tarihinden sonra akredite edilmiş/akreditasyonu yenilenmiş programlar Washington Accord kapsamında tanınmaktadır.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

10

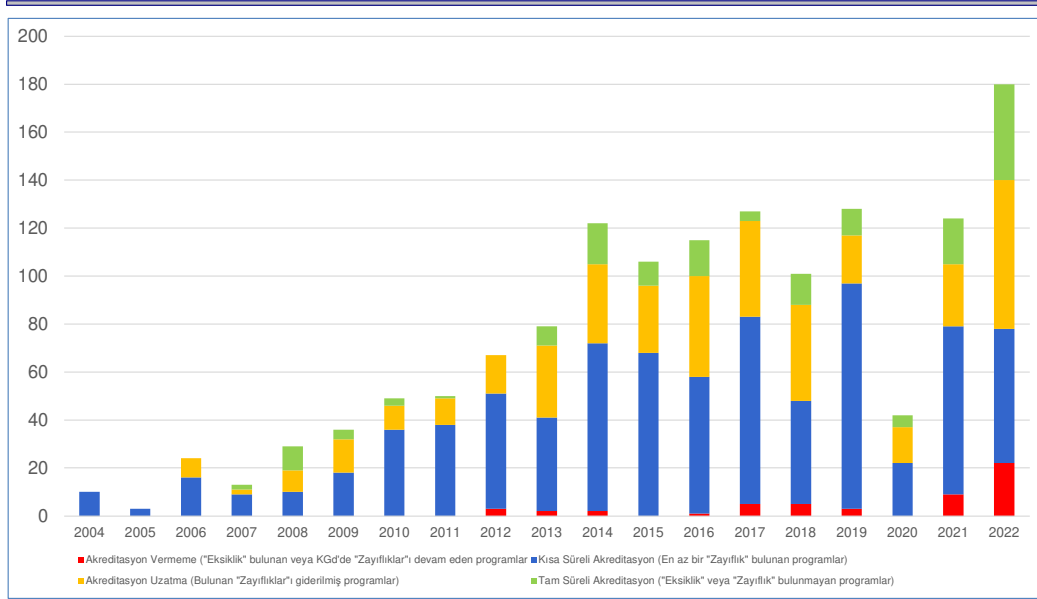
Bu Tablo, MÜDEK'in kuruluşundan günümüze kadar yaptığı tüm program değerlendirme çalışmalarını ve halen devam eden değerlendirme etkinliklerini özetliyor. Bugüne kadar MÜDEK'e sadece lisans programlarının akreditasyonu için başvurular yapıldığından, tablodaki sayıların tümü mühendislik lisans programlarına ait.

Tablodan görüleceği gibi, 300'e yakın mühendislik lisans programı MÜDEK tarafından akredite edilmiş durumda.

2009 yılından itibaren MÜDEK akreditasyonu almış ya da akreditasyonu yenilenmiş programların tümü EUR-ACE (Bachelor) etiketine sahip. Ayrıca 2010 yılından itibaren MÜDEK akreditasyonu almış ya da akreditasyonu yenilenmiş programların tümü Washington Accord kapsamında uluslararası tanınırlığa sahip durumda.

Yıllara Göre Akreditasyon Kararları

59 Üniversite / 293 Program / 29 Disiplin (01.10.2022 itibarıyla)

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

11

Bu grafikte MÜDEK MAK tarafından alınan akreditasyon kararlarının yıllara göre dağılımı gösteriliyor(*).

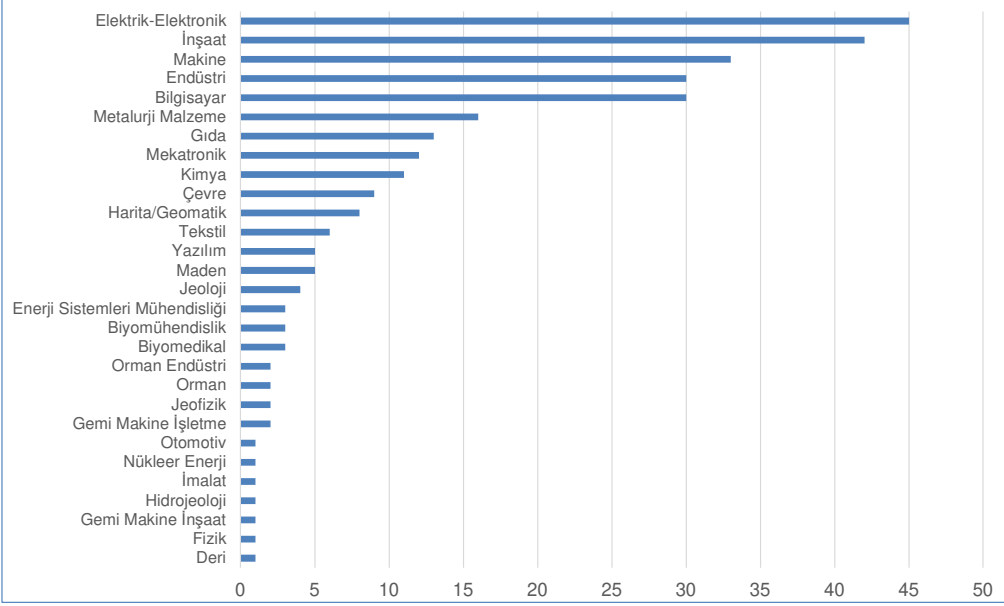
- Çubuk grafiklerde,
 - YEŞİL renk 5 yıl süreli akreditasyon kararlarını,
 - MAVİ renk, kısa süreli akreditasyon kararlarını,
 - SARI renk de, ara değerlendirme ardından alınan akreditasyon uzatma kararlarını gösteriyor.
 - Akreditasyon vermeme kararları ise KIRMIZI renkle gösteriyor.
- Dikkat ederseniz, her yıl değerlendirilen programların sadece %10 civarında bir oranı 5 yıllık tam süreli akreditasyon alabiliyor. Özellikle ilk kez değerlendirilen programların çoğunda en az bir ölçütle ilgili zayıflık niteliğinde yetersizlik görüldüğünden, tipik olarak 2 yıl süreli akreditasyon veriliyor. Unutmayalım, MÜDEK akreditasyonunun temel amacı programların kalitelerinin yükseltilmesine yardımcı olmak. Dolayısıyla, özellikle ilk kez değerlendirilen programların çoğunun kısa dönemli akreditasyon almasını da normal görmemiz gerekir.
- KIRMIZI renkle gösterilen, akreditasyon verilmeyen program sayısının neden çok az olduğunu da açıklamamız gerekir:
 - MÜDEK'e akreditasyon başvurusu yapan her program MÜDEK değerlendirme ölçütlerini nasıl karşıladığını açıklayan bir özdeğerlendirme raporu hazırlıyor. MÜDEK MAK bu özdeğerlendirme raporlarının ön incelemesini yapıyor. Akreditasyon almama riski yaratacak ölçüde yetersizlik içerdiği görülen özdeğerlendirme raporları, ilgili kurumlara iade ediliyor ve bu programların gerekli iyileştirmeleri yaptıktan sonra, ertesi yıl MÜDEK'e tekrar başvurmaları isteniyor. Bu ön-inceleme, akreditasyon alamayacak programların büyük çoğunluğunun daha başvuru aşamasında elenmesini sağlıyor.

(*) 2020 bahar döneminde değerlendirilmesi planlanan 128 programın değerlendirmeleri Covid 19 salgını nedeniyle 2020 güz ve 2021 bahar

dönemine ertelendi. Bu nedenle grafikte 2020 yılına ait akreditasyon kararı sayılarında önemli bir azalma görünüyor.

Akreditasyonlu Programların Disiplinlere Göre Dağılımı

59 Üniversite / 293 Program / 29 Disiplin (01.10.2022 itibarıyla)

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

12

Bu grafikte, MÜDEK tarafından akredite edilmiş olan lisans programlarının değişik disiplinlere göre dağılımı gösteriliyor.

Toplam 30'a yakın disiplinden programlar akredite edilmiş olmakla birlikte, grafikten bu programların yaklaşık %85'inin en popüler 10 disiplinle ilgili olduğu görülüyor.

MÜDEK Akreditasyonunun Öğrencilere ve Mezunlara Sağlayacağı Yararlar

- Uluslararası tanınırlığı olan bir programdan mezun olma imkanı sağlar:
 - MÜDEK'in verdiği EUR-ACE® Etiketi 15 ülkenin akreditasyon ajansı tarafından karşılıklı tanınıyor.
 - MÜDEK akreditasyonu 20'den fazla Washington Accord üyesi akreditasyon ajansı tarafından karşılıklı tanınıyor.
- İş başvurusu sırasında, uluslararası mühendislik eğitimi standartlarını sağlayan bir programdan mezun olduğunu belgelemeyi sağlar.
- EUR-ACE® etiketi olan programdan mezun olmak FEANI'nin Eur-Ing ünvanını almak için gerekli eğitim koşulunu sağlar.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

13

Öğrenciler, «okuduğumuz mühendislik programının MÜDEK tarafından akredite olması bizim ne işimize yarayacak» diye soruyorlar.

MÜDEK akreditasyonunun öğrencilere sağlayacağı başlıca yararları şöyle sıralayabiliriz:

1. MÜDEK akreditasyonu öğrencilerin mezun oldukları programın uluslararası tanınırlığını sağlayacaktır. Daha önce de belirttiğimiz gibi;
 - MÜDEK'in verdiği EUR-ACE® Etiketi 15 ülkenin akreditasyon ajansı tarafından tanınıyor.
 - Ayrıca, MÜDEK akreditasyonu olan programlar, 20 den fazla Washington Accord üyesi akreditasyon ajansı tarafından tanınıyor.

Bu uluslararası tanınırlık, programın mezunlarının 30 dan fazla ülkede yüksek lisans başvurusu yapmalarında ya da mühendis olarak çalışmalarında onlara büyük kolaylık sağlayacaktır.

2. İş başvurusu sırasında, onlara uluslararası mühendislik eğitimi standartlarını sağlayan bir programdan mezun olduklarını belgelemelerini sağlayacaktır.
3. EUR-ING unvanı, «profesyonel mühendislerin yetkinliklerinin belgelenmesi» için, kısa adı FEANI olan Avrupa Ulusal Mühendislik Birlikleri Federasyonu tarafından geliştirilmiş olan bir unvan. EUR-ING unvanı mühendislerin Avrupa'da ve diğer ülkelerde çalışabilmelerine yardımcı oluyor. EUR-ACE etiketli bir programdan mezun olmak, EUR-ING unvanını almak için gerekli eğitim koşulunu sağlıyor.

MÜDEK Akreditasyonunun Yükseköğretim Kurumlarına Sağlayacağı Yararlar

- Programlarına uluslararası tanınırlık sağlar.
- Daha parlak öğrencileri programa başvurmasını teşvik eder:
 - 2016 yılından başlayarak programların akreditasyon bilgisi ÖSYS kılavuzunda açıklanıyor.
- Lisans programlarının kalitesi hakkında güvenilir bilgi vererek mezunlarının lisansüstü programlara kabulünü destekler.
- Kurumun kendisini daha iyi tanıyıp geliştirmesini sağlar.

MÜDEK

MG100-MÜDEK ve Mühendislik Eğitim Programlarının Akreditasyonu

14

MÜDEK akreditasyonunun Yükseköğretim Kurumlarına sağlayacağı yararları şöyle özetleyebiliriz:

1. MÜDEK akreditasyonu EUR-ACE etiketi veren ülkede ve Washington Accord imzacısı ülkelerde tanınmaktadır. Dolayısıyla, MÜDEK akreditasyonu bir yükseköğretim kurumunun mühendislik programlarına uluslararası tanınırlık sağlayacaktır.
2. MÜDEK akreditasyonu daha parlak öğrencilerin programa başvurmasını teşvik edecektir. 2016 yılından itibaren, ÖSYS kılavuzunda lisans programlarının akreditasyon durumları ile ilgili bilgi de veriliyor. Ayrıca mühendislik programlarının akreditasyon durumlarına ilişkin güncel bilgiler MÜDEK web sitesinde yayımlanıyor.
3. Akreditasyon, lisans programlarının kalitesi hakkında güvenilir bilgi vererek mezunlarının lisansüstü programlara kabulü destekleyecektir.
4. **Daha da önemlisi**, akreditasyon süreci, yükseköğretim kurumlarının, yürüttükleri öğretim programlarındaki gelişmeye açık yerleri görmelerini sağlayacaktır. MÜDEK akreditasyonunun program kalitesinin geliştirilmesi için önemli bir kaldıraç görevi gördüğünü söyleyebiliriz.

MÜDEK Akreditasyonunun İşverenlere Sağlayacağı Yararlar

- İş başvurusu yapan adayların bilgi ve becerilerinin uluslararası mühendislik eğitimi standartlarına uygunluğunu gösterir.
- Adayların mezun oldukları mühendislik programlarının kalitesi konusunda güvenilir bilgi sağlar.

Son olarak da, MÜDEK akreditasyonunun işverenlere sağlayacağı yararları şöyle özetleyebiliriz:

- MÜDEK akreditasyonu olan bir programın öğrencilerine MÜDEK ölçütlerinde belirtilen, uluslararası eğitim standartlarında aranan düzeydeki bilgi ve becerileri, diğer bir deyimle MÜDEK program çıktılarını kazandırması beklenir.
- Dolayısıyla, MÜDEK akreditasyonu, iş başvurusu yapan adayın mezun olduğu programın kalitesi konusunda işverene güvenilir bilgi sağlayacaktır.

**Bu sunumu izlediğiniz için
teşekkür ederiz.**

MÜDEK Zinciridere Caddesi No. 86
Meriçoğlu Plaza Kat:1 Daire:4 Esentepe, Şişli, 34394 İstanbul
Telefon: (0212) 211-0281, (0212) 211-0282
Faks: (0212) 211-0289
E-Posta: infos@mudek.org.tr
<https://www.mudek.org.tr/>

Bu sunumu izlediğiniz için teşekkür ederiz.

MÜDEK'i biraz tanıtıp, mühendislik eğitim programlarının akreditasyonu konusunda size biraz bilgi verebildiğimizi umuyoruz.

MÜDEK ve akreditasyon süreci ile ilgili daha ayrıntılı bilgilere www.mudek.org.tr adresindeki MÜDEK Web sitesinden ulaşabilirsiniz.

Bir başka sunumda görüşmek üzere...